

LOCHEM 80 JAAR VRIJHEID

Beste lezer,

Het jaar 2025 is een bijzonder herdenkingsjaar, waarin we in al onze kernen herdenken en stilstaan bij 80 jaar vrijheid. We vieren dat de Tweede Wereldoorlog 80 jaar geleden ten einde kwam. En we staan stil bij de bevrijding van Nederland. Door de inzet van soldaten van de geallieerde landen, met hulp van het verzet. Zo staat op het verzetstaf in Harfsen te lezen: 'Zij stierven voor het vaderland'.

De bevrijding van de gemeente Lochem en al haar kernen, begon al op 1 april. Met op 2 april de bevrijding van stad Lochem. Hierbij wordt in een aantal kernen stilgestaan, met veel inzet van betrokken vrijwilligers. Door al hun inzet kunt u veel te weten komen over de oorlog, de bezetting en de bevrijding in onze kernen, dichtbij huis.

De groep die de bevrijding meemaakte, wordt kleiner. Toch blijft herdenken belangrijk, vooral in deze roerige tijden waarin Europa meer verantwoordelijkheid moet nemen voor veiligheid. Mensen realiseren zich hoe waardevol vrijheid is, inclusief vrijheid van meningsuiting. Het past ons allen om de bevrijding in herinnering te houden. Om alle slachtoffers die vielen, te herdenken. En om onze bevrijders te eren. Jonge soldaten die stierven in een voor hen vreemd land. Zodat wij kunnen leven in vrede, vrijheid, in een democratie.

Deze drie woorden zijn onze belangrijkste waarden. Het is onze morele verantwoordelijkheid om die voor altijd te bewaken. Daarom vieren we met 80 jaar vrijheid ook dat we in een democratie leven. In een land waarin iedereen mag meedenken en meebeslissen. Dit vraagt verantwoordelijkheid van ons allen. Waarin we ook in roerige tijden blijven klaarstaan voor elkaar.

Marja Eggink-Meuleman
Locoburgemeester

Lochemse inwoners luisteren bij Radio Langeler op de 'Kleine Markt' in Lochem naar Radio Oranje die de bevrijding van Nederland verkondigt. Foto: Historisch Genootschap Lochem Laren Barchem, nr. HG32379 | Erfgoedcentrum Zutphen

Boeiende wandelroutes in het kader van 80 jaar bevrijding

Wandelliefhebbers met belangstelling voor het oorlogsverleden van de Achterhoek komen dit jaar meer dan ooit aan hun trekken. Vanwege 80 jaar bevrijding zijn er talrijke boeiende wandelroutes uitgezet waarin het thema oorlog én vrijheid op uitenlopende manieren aan bod komt.

Ingrid Middag van Abelleisure in Lochem is nauw betrokken bij de totstandkoming van de wandelroutes en de bijbehorende verhalen, monumenten, herdenkingsplekken en musea. Hiervoor maakt zij dankbaar gebruik van input van bijvoorbeeld oudheidkundige verenigingen en historici.

Liberation Route Europe
Ingrid legt uit dat er 3 verschillende bevrijdingsroutes zijn. De eerste route is een 'doorsteek door de Achterhoek' van de Liberation Route Europe (de LBR loopt van Normandië naar Berlijn). "Ons deeltraject begint in Groesbeek, gaat daarna een stukje door Duitsland en komt bij 's-Heerenbera

weer Nederland binnen om van daaruit dwars door de Achterhoek te gaan. Vanaf Vorden kun je richting Gorssel lopen om na het oversteken van de IJssel verder te gaan op het Veluwe-traject, of je wandelt naar de Canadese Begraafplaats in Holten en vervolgt vanaf daar de internationale bevrijdingsroute richting Groningen."

Langs de routes komen informatiepanelen te staan en belangrijke locaties tijdens de Tweede Wereldoorlog krijgen een zogeheten 'Vector of Memory', een bijzonder herdenkingsteken ontworpen door de befaamde Amerikaanse architect Daniel Libeskind

Het tweede traject is een ongeveer 300 kilometer lang streekpad dat wandelaars door alle Achterhoekse gemeenten voert. Ingrid Middag verwacht dat deze medio april gereed is.

Levende verhalen
Ten slotte zijn er nog de thematische ommetjes. Elke Achterhoekse gemeente heeft of krijgt zo'n plaatselijke wandelroute. In Lochem bestaat deze al met de 13 km lange 'Levende verhalen'-route die start bij de VVV aan de Markt.

"Het mooie is dat we ook samenwerken met een aantal Duitse buurgemeenten. Zo houden we de geschiedenis én de bewustwording van de waarde van vrijheid en democratie levend."

Kijk voor meer informatie op:
www.liberationroute.com (of download de Liberation Route Europe-app),
www.achterhoek.nl/vrijheid en in de apps Achterhoek Routes en RoutAbel.

Maak het mee op 5 en 6 april

Op zaterdag 5 en zondag 6 april zal op grootse wijze worden herdacht dat Lochem 80 jaar geleden (op 1 en 2 april) werd bevrijd. Op initiatief van Berry en Yvonne Swarthoff van het Liberation Museum is samen met een aantal organisaties waaronder het Historisch Genootschap en de Stichting Stolpersteine Lochem- een interessant programma samengesteld. Op beide dagen zullen er zestien nakomelingen van de veteranen aanwezig zijn die in 1945 onze vrijheid hebben veroverd. Bij veel onderdelen van het programma bent u van harte uitgenodigd. Op 5 en 6 april is ook het Liberation Museum geopend. Kijk op www.vvvlochem.nl/oorlog-bevrijding-verzet voor meer informatie.

Paul Roodbol, Berry Swarthoff en Pieter Arts.

Wat is er te doen?

Opdat we nooit vergeten. Ter gelegenheid van 80 jaar Vrijheid zijn er op de website van VVV Lochem verschillende landingspagina's rond het thema 'Oorlog, Bevrijding & Verzet' gecreëerd. De website herdenkt en nodigt uit om actief de geschiedenis te ervaren door routes te volgen langs herdenkingsplekken, monumenten en andere locaties die herinneren aan het oorlogsverleden. De wandel- en fietsroutes zijn vaak samengesteld met de hulp van vrijwilligers en bevatten naast achtergrondinformatie ook verhalen over de gebeurtenissen in en na de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast biedt de website een overzicht van

herdenkingsactiviteiten, evenementen en initiatieven die dit jaar plaatsvinden. Van lezingen en tentoonstellingen tot fietstochten en herdenkingsceremonies. Elk evenement heeft een link met het oorlogsverleden. In de gemeente Lochem zijn er tal van verhalen die met de Tweede Wereldoorlog verbonden zijn: van persoonlijke verhalen van families tot de geschiedenis van gebouwen en locaties. Deze verhalen verdienen het om doorgegeven te worden. Bezoek de website van VVV Lochem en ontdek de geschiedenis die ons verbindt. www.vvvlochem.nl/oorlog-bevrijding-verzet

www.vvvlochem.nl/oorlog-bevrijding-verzet

Expositie Helmen Vol Verhalen in gemeentehuis

De hal van het gemeentehuis is vanaf 1 tot 17 april het decor voor de expositie Helmen Vol Verhalen. Bezoekers kunnen hier de resultaten zien van de samenwerking tussen 'jonge veteranen' en kunstenaars. Zij hebben in koppels gewerkt en dit heeft geleid tot zeer persoonlijke kunstwerken. De indringende verhalen van de jonge veteranen komen eveneens aan bod.

"Onder jonge veteranen valt iedere militair die de afgelopen 45 jaar op een Nederlandse missie in het buitenland is geweest", legt projectleider Amy van Son uit. Bij het woord veteranen denkt vrijwel iedereen aan militairen die tijdens de Tweede Wereldoorlog voor onze vrijheid hebben gevochten. Maar ook in de afgelopen decennia zijn vele duizenden Nederlanders op risicovolle

missies geweest naar bijvoorbeeld Irak, Mali, voormalig Joegoslavië en Afghanistan. Voor deze grote groep is veel minder aandacht en daarin wil Amy met de reizende expositie verandering brengen.

Universele taal
"Als je wilt begrijpen wat een militair tijdens een missie meemaakt, dan is kunst heel geschikt.

Want kunst is een universele taal", zegt Amy. De Arnhemse (1969) is een voormalig marinevrouw die onder meer diende in Irak en voormalig Joegoslavië. Zij is zelf ook deelnemer aan het kunstproject. Hiervoor vormde zij een koppel met kunstenaar Marian Tappel die het kunstwerk Collateral Beauty maakte. Dit verwijst naar de zware tijd die Amy thuis in haar jeugd beleefde. Ze ging bij de marine en daar is ze naar eigen zeggen 'voor de tweede keer geboren'. Serge en Esther van Dijk, beheerders van Veteranen Ontmoetingscentrum Detmerskazerne in Eefde, doen ook mee aan het project. Zij zijn gekoppeld aan kunstenaar Albert Zieck uit Rheden.

Opening expositie
De expositie Helmen Vol Verhalen wordt op 1 april om 15.30 uur geopend door locoburgemeester Marja Eggink. Voor de opening zijn alle veteranen in de gemeente Lochem uitgenodigd. Ook de scholen in de gemeente zijn uitgenodigd om zoveel mogelijk leerlingen de kans te geven de expositie te bekijken. Kijk voor meer informatie op: www.helmenvolverhalen.nl.

Bewustwording vergroten
Met de unieke expositie, die in Lochem deels uit kunstwerken en installaties en deels uit grote fotopanelen bestaat, hoopt Amy bij het grote publiek meer bewustwording te creëren van de grote impact die een missie op de 'jonge veteraan' en zijn of haar thuisfront heeft. "Ik probeer een brug te bouwen tussen jonge en oude veteranen, tussen jonge veteranen en hun thuisfront en tussen jonge veteranen en de burgermaatschappij."

